

TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG VẬN TẢI DU LỊCH

THS. TRẦN VĂN GIANG*

KINH NGHIỆM CỦA CÁC QUỐC GIA PHÁT TRIỂN DU LỊCH CHO THẤY: NẾU QUẢN LÝ TỐT HOẠT ĐỘNG VẬN TẢI NÓI CHUNG VÀ VẬN TẢI DU LỊCH NÓI RIÊNG SẼ GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG SẢN PHẨM, THU HÚT DU KHÁCH, TỪ ĐÓ NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH DOANH.

Từ kinh nghiệm của một số quốc gia phát triển du lịch...

Pháp

Vào những năm 1990, Pháp là quốc gia thành công trong phát triển du lịch bằng các chính sách phát triển giao thông vận tải. Một trong những ví dụ điển hình là cách tiếp cận của Chính phủ Pháp trong việc thiết lập một loạt các hoạt động hợp tác giữa Bộ Du lịch và Bộ Giao thông Vận tải, trong đó tập trung vào các vấn đề như phân loại các xe khách cho mục đích du lịch và biển báo hướng dẫn du lịch. Đồng thời, Chính phủ Pháp đã đầu tư vào hệ thống tàu cao tốc Pháp - Bỉ - Thụy Sĩ, xây dựng các đường hầm nối eo biển giữa Pháp và Anh. Tất cả những điều này cho thấy, Chính phủ Pháp đã nhận ra vai trò quan trọng của việc đa dạng hóa các phương thức vận tải đối với hệ thống du lịch. Theo báo cáo của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD), một trong những lý do đầu tiên đưa Pháp trở thành quốc gia phát triển về du lịch đó là có sự đầu tư vào hoạt động vận tải.

Canada

Năm 1992, do thị trường du lịch trên toàn thế giới phát triển nên khách du lịch đến Ontario (bang lớn thứ hai của Canada) sụt giảm đáng kể. Trước tình hình đó, năm 1993 chính quyền phụ trách về vấn đề du lịch của Ontario đã tiến hành các cuộc tham vấn với

các bên liên quan nhằm tìm ra giải pháp thúc đẩy du lịch. Trong đó, các giải pháp quản lý hoạt động vận tải du lịch đã được đưa ra.

Về vận tải hàng không, Ontario thực hiện sáng kiến mở cửa bầu trời; mở rộng tự do các hiệp định dịch vụ hàng không với các nước khác; tăng sức chứa của các đường băng; xây dựng sân bay quốc tế Pearson trở thành trung tâm vận chuyển giữa các châu lục.

Về vận tải đường bộ, ngành Giao thông Vận tải Ontario đã cải thiện hệ thống hạ tầng đường bộ; đầu tư xây dựng các biển báo, trung tâm phục vụ, trung tâm thông tin du lịch, bản đồ, hệ thống giao thông nhằm tăng mức độ an toàn, thuận tiện, dễ dàng tiếp cận các dịch vụ, từ đó gia tăng lượng khách du lịch.

Về vận tải đa phương thức, Ontario đã cải thiện mức độ tiếp cận giữa trung tâm Toronto và sân bay quốc tế Pearson; tăng cường kết hợp phương thức vận tải bằng phà, tàu hỏa và các phương thức vận tải khác giữa thác Niagara và Toronto; phát triển kết hợp các tuyến đường bộ và đường thủy từ các phương thức vận tải khác nhau như đi xe đạp, đi bộ và chèo thuyền khám phá các điểm du lịch ở Ontario.

Thái Lan

Bước sang thế kỷ 21, ngành công nghiệp du lịch của Thái Lan vẫn đóng một vai trò

*Trường Đại học Giao thông Vận tải

quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội. Một trong những điều kiện thuận lợi của Bangkok là có một hệ thống giao thông hoàn chỉnh từ khá lâu với các tuyến đường chạy trong thành phố và hệ thống kênh rạch dày đặc tạo nên một nét riêng biệt của thủ đô.

Gần đây, hệ thống tàu điện trên không (BTS) và hệ thống tàu điện ngầm (MRT) hiện đại không chỉ đóng góp nhiều vào việc làm giảm ách tắc giao thông mà còn đóng vai trò kết nối các trung tâm văn hóa, kinh tế của thủ đô, phục vụ người dân và du khách nước ngoài. Ngoài ra, Chính phủ Thái Lan còn khuyến khích và cho phép phát triển rất nhiều loại hình kinh doanh vận tải du lịch với các phương tiện phù hợp như: vận tải ô tô, đường sắt, tàu thủy, tàu điện ngầm, taxi, xe buýt...

Trung Quốc

Ngành Du lịch tại Trung quốc đã được xã hội hóa. Nhiều công ty nhà nước và tư nhân cùng song song tổ chức, khai thác các tour trong nước và vươn ra ngoài biên giới. Hiện nay, cơ chế chính sách quản lý vận tải du lịch của Trung Quốc rất đa dạng, mỗi loại hình vận tải đều có cách tổ chức và quản lý, khai thác khác nhau rất phù hợp với thực tế. Bên cạnh đó, Trung Quốc còn có các biện pháp tổ chức quản lý, khai thác vận tải du lịch liên ngành (đa phương thức).

Chất lượng phục vụ hành khách du lịch tại Trung Quốc được đưa lên hàng đầu, do vậy, bên cạnh kết cấu hạ tầng giao thông, phương tiện vận tải du lịch là yếu tố được quy định rất chặt chẽ với phương châm: muốn phát triển du lịch trước hết phải phát triển mạng lưới giao thông vận tải và phương tiện vận tải phục vụ du lịch, sau đó mới đến các loại hình dịch vụ.

Với hệ thống kết cấu hạ tầng giao thông phát triển, việc tổ chức phối hợp giữa giao thông vận tải và du lịch ở Trung Quốc được tổ chức khá đồng bộ từ khâu đưa đón khách du lịch cho đến tổ chức tham quan, tổ chức các dịch vụ ăn uống, nghỉ ngơi phục vụ du khách. Tại mỗi thành phố đều có đội ngũ hướng dẫn viên chuyên nghiệp thông

thạo các điểm tham quan và hệ thống giao thông trong thành phố.

...đưa ra những giải pháp phù hợp cho Việt Nam

Để du lịch phát triển, cần có sự liên kết, hợp tác của nhiều ngành, nhiều lĩnh vực, trong đó giao thông vận tải đóng một vai trò rất quan trọng. Trên cơ sở nghiên cứu kinh nghiệm của một số quốc gia có ngành Du lịch phát triển, tác giả đề xuất một số giải pháp quản lý hoạt động vận tải du lịch như sau:

Thứ nhất, cần có chính sách ưu tiên phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng giao thông vận tải du lịch như: hệ thống đường giao thông, bãi đỗ xe, trạm dừng nghỉ, hệ thống biển báo giao thông và các công trình phục vụ vận tải tại điểm du lịch, khu du lịch... Việc đầu tư có thể bằng vốn ngân sách nhà nước hoặc theo hình thức BT, BOT...

Tại các đô thị lớn như Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh, cần ưu tiên phát triển loại hình vận tải hành khách công cộng sức chứa lớn như: tàu điện ngầm, tàu điện trên cao, xe buýt... vừa giảm ùn tắc giao thông khu vực, vừa tham gia vận chuyển khách du lịch. Bên cạnh đó, đường phố cần được chỉnh trang lại, tạo nhiều không gian hơn cho người đi bộ và người đi xe đạp giúp khách du lịch cũng như người dân thuận tiện, an toàn khi tham gia giao thông.

Thứ hai, Nhà nước cần ban hành tiêu chuẩn kỹ thuật về cơ sở hạ tầng giao thông vận tải, phương tiện vận tải phục vụ khách du lịch. Yêu cầu về chất lượng vận chuyển khách du lịch đòi hỏi khắt khe hơn yêu cầu vận chuyển hành khách thông thường, vì vậy để đảm bảo chất lượng phục vụ và an toàn cho du khách, Nhà nước cần ban hành tiêu chuẩn kỹ thuật riêng đối với cơ sở hạ tầng - đặc biệt là trạm dừng nghỉ và phương tiện phục vụ du khách.

Thứ ba, thành lập các trung tâm quản lý phương tiện vận tải du lịch, từ Trung ương tới địa phương và điểm du lịch. Đây là một việc cần thiết, giúp quản lý chặt chẽ phương tiện vận chuyển du khách về chất lượng, quy trình và tiêu chuẩn phục vụ khách du lịch.

Thứ tư, khai thác các loại hình vận chuyển khách du lịch truyền thống, đặc biệt là tại các điểm du lịch, khu du lịch như: xích lô, xe đạp, xe trâu, xe ngựa... vừa tạo nét văn hóa riêng thu hút khách du lịch vừa góp phần thúc đẩy kinh tế địa phương.

Thứ năm, có chính sách khuyến khích các thành phần kinh tế tham gia đầu tư cung cấp dịch vụ vận chuyển khách du lịch, đặc biệt là các doanh nghiệp du lịch và lữ hành. Điều này vừa giúp họ đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp, vừa phục vụ nhu cầu của thị trường.

Thứ sáu, có giải pháp kết hợp các phương thức vận tải (đường bộ, đường sắt, hàng không và đường thủy) một cách hợp lý, thuận tiện và an toàn phục vụ vận chuyển du khách trong các chương trình du lịch. Thực tế, nhiều chương trình du lịch phải sử dụng nhiều hơn một phương thức vận tải, do vậy cần phải có giải pháp kết hợp các phương thức vận tải đảm bảo đáp ứng tốt nhất nhu cầu của du khách.

Thứ bảy, cần xây dựng được hệ thống thông tin về giao thông vận tải như: bản đồ giao thông, tập gấp, hướng dẫn giao thông... cung cấp miễn phí cho du khách tại các điểm, khu du lịch và đầu mối giao thông vận tải, giúp du khách tiếp cận được dễ dàng với hệ thống giao thông.

Thứ tám, quản lý chặt chẽ phương tiện và con người tham gia vận chuyển khách du lịch. Bên cạnh đó, có giải pháp nâng cao chất lượng dịch vụ vận tải du lịch cả trong quá trình vận chuyển hành khách, hàng hóa, hoạt động nghỉ ngơi và tác nghiệp đầu cuối.

Thứ chín, tạo sự liên kết chặt chẽ giữa các bộ, ngành có liên quan, đặc biệt là giữa Bộ Giao thông Vận tải với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch trong quá trình kiểm tra, giám sát và quản lý hoạt động vận chuyển khách du lịch.

Như vậy, nếu thực hiện kiên quyết và đồng bộ nhiều giải pháp hợp lý sẽ cải thiện được chất lượng hoạt động vận chuyển du khách, qua đó góp phần nâng cao chất lượng sản phẩm dịch vụ du lịch Việt Nam.■